Førsteblad

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Kraakskell

Oppskr. av: G. Lomundal

(adresse): Vössli brevhus

Fylke: Sör trøndelag

Herad: Vinje

Bygdelag: Hemne

Gard: Vøssli

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja delvis

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
Jon Lomundal bonde 76 aar

SVAR

Kraakskrell er visst eit elgamalt
instrument-oprindeleg laga av
bere tre sciviar-med jarnplator-
eller blekk, for aa laga mei sjau.
Formaale var, aa jaga fugl og dyr
fraa Kornaakeren. Derav namne.
Störrelsa var heill forsjellig.
Een slags Karm 15-20 Sentim. med
ein handsamia rull med djupe regel-
messige groper i oa ein akse igjön-
nom med ei veiv ūtom paa Karmen.
Somme sia, inne i Karmen var det
festa ei sterk, mjūk Fjer av tre
som slog mot rullen, og laga sjau
naar rullen vart vrinne rūnt
med veiva. Slike minnest eg
ikkje aa ha sett. Dem eg minnest
(i Hemma) var av berre blekk laga
som ein flat liten boks med ein rull
inni og ei veiv ūtanpaa boksen.
Naar ein veiva tok rullen borti bode
sidor, oa laga ūpaaklageleg sjau.
Omkring 1880 kjöple han far ei slik
Kraakskell aat oss. Somme var heimlaga.

7262

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Vossi 10 okt. 1952

De faar verkeleg orsaka meg for at eg nemner „Kroakskell" saman med musikenstrument. For de er heilt miss-visande. Kroakskrell er imidlertid eit rekleg gamalt innskument, om ein skal kall det slik. Slik mannen min har fortalt, har han sett dem i sin barndom, i Reindalen, laga av berre tre.
„Vinnkjegel" er eit liknande gamelt mon-strum som einast var laga for aa skremme smoafugl og mus og anna avoat fraa Kornaakeren, eller bærbuskar. Men det var det einast vinnen som sette i fart. Kroakskrella derimot laut ein sette ifart med handmakt. Men hensikten var nok den same: Aa laga sjau. Ligg og i namne. Kroaka er ein umule gjest i Korne.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING 7262

Til Konservatoren Rigmor Frimannslund

Ja eg er altfor sein til aa svara. Men
det kan kanskje ha minder aa sei for han
som arbeider med aa samle musikk-
instrumenter fraa gamalt.
For der höirer nok ikkje Kroakskella
heime.

Venligst
Gūri Lomundal

Vassli br. hus pr. J. heim